

[Kristen Amby.]

Udvikling og Bærekraft kan i Virkeligheden maales paa, hvor langt det er kommet med Hensyn hertil. Begynder man først at komme ind paa den Tankegang, at det ikke er produktivt at bygge ordentlige Boliger, fører det virkelig meget langt væk. Saa maa det ærede Medlem føre sin Tankegang videre: Hvad Produktivitet er der i at have en Professor i Assyrisk siddende ved Universitetet? Er det produktivt? Jeg tænker, at det ærede Medlem efter sin Uddannelse vil mene, at en Professor ved Polyteknisk Læreanstalt er produktiv, fordi han kan lære Studenter kemiske Formler, saa man kan lave Broer og andet. Men en Professor i Assyriologi eller Teologi o. s. v., han er ikke produktiv efter det ærede Medlems Opstilling.

Jeg advarer imod denne Betragtning. Den er overfladisk, den er akulturel i sin Hovedindstilling. Ikke mindst de, der i Dag er med til at bære Aandslivet, ogsaa i Former, som vi andre almindeligvis ikke forstaaer, er i dybeste Forstand produktive i et kulturelt Samfund. Er der noget, vi skal passe paa, er det ikke at lade os indfange af hele den mekanistiske Betragtning, at kun det og det er produktivt. Det, der bærer Menneskets Aand og Sjæl, er ikke mindre produktivt end det, der bærer vort Samfunds Funktioner, vor Væreform, vort Legeme og dets Behov.

Valdemar Sørensen: Det ærede Medlem Hr. Kristen Amby sagde, at Bymenneskenes Mening om deres egne Beboelsesforhold var een Ting, men at det offentlige paa sin Side havde Ret til at støtte, hvad man kunde kalde det eftertragtelige Byggeri, og det har jeg ikke noget imod at gaa ind paa som Almensætning. Spørgsmaalet er saa bare, hvad der er eftertragteligt Byggeri. Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Kristen Amby og alle andre om den lave Bebyggelses fremragende sociale og hygiejniske Betydning; men naar jeg giver den højtærede Indenrigsminister Ret i hans Betragtning om Efterspørgselen som en Rettesnor ogsaa for Lovgivningsmagten, saa vil jeg gerne sige det paa min egen Maade. Efterspørgselen er nemlig betinget af, hvad Folk har Raad til, og det ærede Medlem Hr. Kristen Amby ved

lige saa godt som jeg, at Flertallet af denne Bys jævne Befolkning har overhovedet ikke Raad til at give 80 Kr. om Maaneden for at bo i de Rækkehuse, det ærede Medlem talte om. Det ligger langt over den almindelige Arbejderbefolknings, den almindelige Detaillistbefolknings økonomiske Evne. Denne ligger i Dag, hvor den har ligget i nogle Aar, omkring 50 Kr. om Maaneden.

Det er dette Spring, som for mit Vedkommende er afgørende for den Stilling, man maa tage til det offentlige Forhold til Boligbyggeriet. Vel kan man gennem Smaabyggeriet følge den hygiejniske og samfundsmæssigt set mest ønskelige Linie, men man maa ikke glemme, at Flertallet af den Befolkning, som Lovgivningen egentlig er indrettet paa at skulle støtte, slet ikke kan betale den Husleje, der saa bliver Tale om. Det kan først og fremmest ikke de mange enlige, der skal have en lille Lejlighed, og det kan de Folk ikke, der af mange Grunde ikke kan tjene til mere end det nødtørftige. Dette at bo i et Parcel eller Rækkehus er i nogen Grad et Luksspørgsmaal for den jævne Befolkning i Byerne i Øjeblikket. Man har i Virkeligheden ikke Raad til det med de Lønninger, der gives, med det, man kan tjene. Det ser man jo ogsaa paa det sociale Byggeris Trang til at konsolidere sig, paa den Maade, at man sørger for at faa sine Lejligheder saa langt ned i Pris som muligt og sørger for at faa det offentlige til at betale Indskud. Man ved, at i Dag ligger det Byggeri, som man selv med betydelig Hjælp fra det offentlige kan præstere, ikke saa lidt over Befolkningens økonomiske Evne.

Det er den Situation, vi skal tage Stilling til. Der ligger Forskellen mellem mit og det ærede Medlem Hr. Kristen Ambys Syn paa Boligforholdene, og jeg mener, at Kendsgerningerne giver mig Ret. Vi mangler i Dag i denne By ca. 4 000—5 000 Lejligheder til omkring 50 Kr. om Maaneden for at skabe ordentlige Boligforhold for den Familie, som ikke kan give mere. Det kan vi aldeles ikke faa ved en Lovgivning udelukkende efter den Linie, det ærede Medlem Hr. Kristen Amby anviser.

Jeg er efter hele min personlige Stemmning ganske enig med det ærede Medlem i hans Syn paa det lave Byggeri, og det